



Arbeiderpartiet

Rogaland Arbeiderparti

Program 2023 - 2027

Innhold

Framtidas Rogaland.....	3
Et ledende næringsfylke.....	4
Energi og klima	5
By og land, hand i hand 2.0	7
En aktiv bypolitikk	7
Transport og miljø	8
By-utfordringer.....	8
Levende grender og sterke regionssentra	10
Utdanning for alle.....	11
Anerkjennelse av det organiserte arbeidsliv.....	14
Offentlig anskaffelser	14
HMS	14
Tillitsreform	15
Digitalisering.....	15
Livslang læring.....	15
SAMFERDSEL, KOMMUNIKASJON OG INFRASTRUKTUR.....	17
Kultur og idrett som fremmer folkehelse	20
Kultur:.....	20
Idrett:.....	21
Folkehelse:.....	22
Frivillighet	23

1 Framtidas Rogaland

2
3 Rogaland er et fylke med høy kompetanse, sterk skaperkraft, utbredt dugnadsånd, og store
4 naturressurser. Disse ressursene må vi nå mobilisere i møtet med en global pandemi, krig i
5 Europa, og et massivt behov for grønn omstilling.

6
7 Utfordringene vi står overfor må møtes med aktiv næringspolitikk, høyere kompetanse,
8 bedre infrastruktur, og en ambisiøs miljøpolitikk. Derfor har vi behov for et enda sterkere,
9 regionalt folkevalgt nivå. Derfor har vi behov for et enda sterkere Rogaland Arbeiderparti.

10
11 Rogaland er hjemfylket for flere av de store motorene i norsk næringsliv. Vi har en
12 industrihistorie å være stolt av. Nå er fylket i rask dreining mot en mer mangfoldig
13 næringsstruktur. Med store nyetableringer fra nord til sør må vi fortsette arbeidet med å
14 forbedre kommunikasjonen i hele fylket.

15
16 Fylkespolitikken handler om å se hele Rogaland under ett. Vi skal skape gode nabolag med
17 opplevelser i nærområdet og rike hverdagsliv for unge og eldre. Derfor jobber vi med
18 helhetlig utvikling av tettsteder, bygder og storbyene.

19
20 Rogaland er landets viktigste verdiskapingsfylke. I de neste fire årene skal vi videreutvikle
21 den ledende posisjonen vår innen olje og gass, fornybar energi, maritim næring, landbruk og
22 havbruk. Vi skal skape nye, grønne arbeidsplasser i hele Rogaland.

23
24 Vi skal fortsette å være ledende i landet på videregående opplæring. Vi skal utvikle en bedre
25 tannhelsetjeneste, og et aktivt friluftsliv som styrker folkehelsen.

26
27 De neste fire årene skal Rogaland Arbeiderparti fortsette arbeidet for et inkluderende,
28 omstillingsdyktig og rettferdig Rogaland. Et Rogaland der alle er med, og der alle har
29 muligheten til å bidra til å gjøre dette fantastiske fylket vårt enda bedre.

42 Et ledende næringsfylke

43 Rogaland er det ledende næringsfylket i landet. Vi har kompetanse, tradisjoner og
44 naturressurser på et nivå som gjør oss godt rustet for fortsatt høy verdiskaping. I tillegg har
45 Rogaland alle forutsetninger for å bli det industrielle og teknologiske episenteret for den
46 grønne omstillingen Norge er inne i.

47 Rogaland Arbeiderparti vil at vi skal være landets mest attraktive fylke å etablere
48 næringsvirksomhet i. Vi vil utnytte mulighetene for verdiskaping i hele fylket og sørge for
49 godt samspill mellom by og land for å oppnå vekst og nye arbeidsplasser.

50 Ut ifra prinsippet om «rett virksomhet på rett sted» skal vi jobbe for tilgjengelig areal og god
51 infrastruktur for næringsliv og industri i alle deler av fylket. Vi vil ha folk i arbeid, og sørge for
52 at våre skoler og utdanningsinstitusjoner gir den kompetanse som arbeidsmarkedet
53 etterspør. Vi vil satse på kulturlivet for å gjøre Rogaland til et attraktivt sted å bo.

54 Rogaland Arbeiderparti vil jobbe for gode, forutsigbare og framtidsrettede rammevilkår for
55 både eksisterende og nye næringer.

56 Kunnskapen og kompetansen fra olje- og gassnæringen skal videreutvikles og bidra i det
57 grønne skiftet. Vi vil støtte opp under eksportindustrien, og utvikle et enda sterkere og mer
58 treffsikkert virkemiddelapparat.

59 Europa er inne i en turbulent periode, der mange land opplever et sterkt behov for å bli
60 mindre energiavhengige av Russland. Norge kan og bør spille en viktig rolle i disse
61 bestrebelsene.

62

63 Rogaland Arbeiderparti vil:

- 64 • Aktivt støtte videreutviklingen av de sterke næringsklyngene våre innen olje, gass,
65 prosessindustri, batteriteknologi, annen fornybar energi som ammoniakk og
66 hydrogen, maritim næring, mat, havbruk, tunellsikkerhet, helse- og velferdsteknologi
67 og smartteknologi.
- 68 • Bidra til vekst og utvikling i framtidsrettede næringsområder som Kalberg og
69 Gismarvik.
- 70 • Aktivt bidra til å utvikle nye klynger på områder som reiseliv, finans, digitalisering,
71 robotisering og Additive Manufacturing/3D-printing.
- 72 • Trappe opp støtten til oppstartsbedrifter i tidlig fase, både i eksisterende og nye
73 næringsklynger.
- 74 • Styrke, forenkle og samordne virkemiddelapparatet. Arbeidet skal skje i tett dialog
75 med bedrifter, tillitsvalgte, kommuner og staten.
- 76 • Medvirke til gode prosesser mellom statsforvalteren, fylkeskommunen og
77 kommunene i krevende plansaker.
- 78 • Sikre god tilgang til næringsområder for både etablerte og nye næringer. Dette
79 innenfor rammen av et sterkt jordvern.
- 80 • Videreutvikle fylkeskommunens internasjonale engasjement, og søke aktiv deltakelse
81 i relevante prosjekter innen EØS-området.

- 82 • Styrke Ungt Entreprenørskap i den videregående skolen, og aktivt støtte
83 kommunenes arbeid med å styrke Ungt Entreprenørskap i grunnskolen.
- 84 • Styrke Fagskolenes rolle som bidragsyttere til verdiskaping og grønn omstilling.
- 85 • Sikre god kjønnsbalanse i styrene i selskapene der Rogaland fylkeskommune er
86 eier/medeier.
- 87 • Bidra til en aktiv fiskeripolitikk som sikrer høy verdiskaping langs Rogalandskysten.
88

89 Energi og klima

90 Rogaland er i ferd med å bli episenteret for det grønne skiftet i Norge. Dette med
91 utgangspunkt i 120 års stolt vannkraftshistorie, og posisjonen som vertskapsfylke for en
92 verdensledende olje- gas- og maritim næring.

93 Rogaland Arbeiderparti skal jobbe for å opprettholde norsk sokkels konkurranseevne, slik at
94 Rogaland forblir et attraktivt investeringsområde for norsk og internasjonal olje- og
95 gassindustri og maritim næring. Dette har lagt grunnlaget for nye vekstnæringer som
96 havvind og solenergi, og vil gi grunnlag for utvikling av mineralindustri på land og på
97 havbunnen, CCS/CCU (Karbonfangst-, lagring og bruk), samt produksjon av hydrogen og
98 ammoniakk.

99 Oljedirektoratet og Petroleumstilsynet bør utvikles til et sokkeldirektorat og
100 Sjøfartsdirektoratet bør utvikles til et havdirektorat. Dette fordi det i fremtiden vil komme
101 nye oppgaver knyttet til norsk sokkel og norsk aktivitet i egne havområder og internasjonalt.
102 Dette vil være for eksempel innenfor datasikkerhet, havvind, bølgekraft, solenergi, havbruk
103 og mineralutvinning. Samtidig vil det være naturlig å se på om rådgivende og
104 forvaltningsmessige oppgaver samt tilsynsoppgaver bør overføres fra andre direktorater til
105 et nytt sokkeldirektorat og et nytt havdirektorat. Dette for å effektivisere og styrke det
106 offentlige tjenestetilbudet overfor brukerne.

107 Rogaland vil, i samarbeid med statlige myndigheter, jobbe for å:

- 108 • Sikre et stabilt, høyt aktivitetsnivå på norsk sokkel.
- 109 • Sikre tilgang på attraktive leteområder.
- 110 • Sikre tilgang på tilstrekkelige lisenser for lagring av CO2 på norsk sokkel.
- 111 • Styrke arbeidet med å utvikle kommersielt bærekraftige løsninger for fangst, lagring
112 og utnyttelse av CO2 (CCS og CCU).
- 113 • Sikre stabilitet i offshorenæringen ved å pålegge nødvendig plugging av brønner i
114 perioder med lavkonjunktur.
- 115 • Sikre og være en pådriver for en storstilt utbygging av fast og flytende havvind i
116 områdene Sørliche Nordsjø 2 og Utsira Nord snarest mulig. Utbyggingen må legges
117 opp på en måte som sikrer omfattende bidrag fra lokal leverandørindustri.
- 118 • Raskt åpne nye områder for havvind. Kystnære havparker må etableres i
119 sameksistens med eksisterende havnæringer, og en betydelig del av verdiskapingen
120 må tilfalle lokalsamfunnene.

- 121 • I løpet av valgperioden få en investeringsbeslutning for et industrielt anlegg for blå
- 122 hydrogenproduksjon fra naturgass med CCS/CCU i Rogaland.
- 123 • Innen 2030 få en investeringsbeslutning for et pilotanlegg for hydrogenproduksjon
- 124 knyttet til havvind.
- 125 • Bidra til økt produksjon av solenergi og bølgekraft.
- 126 • Legge til rette for produksjon av blå hydrogen på de stedene forutsetningene er best,
- 127 for eksempel Kårstø.
- 128 • Etablere industriprosjekter knyttet til utvikling av grønt hydrogen, spesielt der det
- 129 finnes inneklemt energi
- 130 • Etablere infrastruktur for fylling av hydrogen, metanol og ammoniakk.
- 131 • Etablere storskala produksjon av ammoniakk, med tilhørende infrastruktur for fylling.
- 132 • Bygge opp en komplett verdikjede for batteriproduksjon. Dette inkluderer
- 133 råmaterialer, komponenter, utnyttelse, innsamling og resirkulering.
- 134 • Sikre at Rogaland forblir i front innen forskning, utprøving og utrulling av autonome
- 135 busser, båter, skip, landbruksmaskiner og annen maskinpark.
- 136 • Etablere flere ordninger som stimulerer til energieffektivisering og som skaper
- 137 bevissthet om forbruket av energi. Vi må utnytte lokale ressurser til fornybar
- 138 energiproduksjon, som for eksempel biogass.
- 139 • Bygge ut strømmettet til viktige industriområder.
- 140 • Gjennom ENOVA, øke støtten og gjøre det lettere å iverksette tiltak for
- 141 energieffektivisering for husholdninger og bedrifter.
- 142 • Bidra til at ny teknologi tas i bruk for å utnytte kapasiteten i strømmettet bedre.
- 143 • Videreføre nettolønnsordningen.
- 144 • Videreutvikle Sjøfartsdirektoratet til et havdirektorat.
- 145 • Videreutvikle Oljedirektoratet og Petroleumstilsynet til et sokkeldirektorat.

146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164

By og land, hand i hand

Rogaland er ikke en tilfeldig geografisk konstruksjon. Vi er et fylke med en lang historie, en felles identitet og en helt særegen evne til endring og nyskapning. Vi deler noen felles utfordringer, vi sitter på noen felles muligheter, og vi lever i en gjensidig avhengighet til hverandre. I byer, tettsteder og grender, spredt ut mellom fjord, fjell, hav og jordbruksland; Knyttet sammen av hurtigbåter, ferjer, broer og tunneller – men viktigst av alt - av en felles kultur. Og i årene fremover kommer det som binder oss sammen til å bli viktigere enn noen gang.

De nye grønne industrisatsingene som står på trappene er gode eksempler i så måte. De vil bli etablert over hele fylket, de vil kreve ren energi fra kraftkommunene i nord og øst, kapital og teknologi fra finans- og kompetansemiljøene i de store byene, og ikke minst arbeidskraft fra hele fylket. Grønn industrisatsing og balansert befolkningsutvikling krever i tillegg en aktiv samferdselspolitikk som binder hele Rogaland sammen.

Men den gjensidige avhengigheten stopper ikke med næringsutvikling og samferdsel: Universitetet i Stavanger og Høgskulen på Vestlandet er helt avgjørende for å forsyne distriktene med kompetent arbeidskraft i tiden fremover. De store gårdene på Jæren og de små brukene i Ryfylke og på Haugalandet, er helt avgjørende i å sikre matproduksjon i en tid med økende fokus på selvberging. Når det raser på Riksvei 13, er det ikke bare Suldøler der raser på, men også hyttesuldøler, eller trailere med oppdrettslaks på vei til Oslo.

Både byene og distriktene har særegne utfordringer og muligheter Arbeiderpartiet tar på alvor og vil prioritere i årene fremover. Utjevning av sosiale forskjeller, kultursatsing, infrastruktur, regionvekstavtaler og byvekst- og bygdevækstavtaler er noen eksempler. Vi trenger sterke byer som kraftsentrum innen utdanning, forskning, kultur og næringsliv – og vi trenger levende bygder, verdiskapning, matproduksjon og industri. Da Arbeiderpartiet i 1933 tok i bruk parolen «By og land, hand i hand», stod Norge midt i en industrialiseringsprosess som skulle bli avgjørende for fremveksten av den moderne norske velferdsstaten. 100 år senere står landet foran et nytt og definerende industrielt skifte, og da som nå kan vi bare lykkes om vi samarbeider.

En aktiv bypolitikk

Byene spiller en viktig rolle i utviklingen av Norge, både økonomisk og sosialt. De er hjemsted for en voksende andel av befolkningen, og fremstår som stadig mer attraktive områder for å bo, leve, og å drive næringsvirksomhet.

Den rollen byene spiller i forhold til nyskaping, omstilling og etablering av nye arbeidsplasser er svært viktig. Den omfattende grønne omstillingen vi er inne i, innebærer et massivt behov for å kutte utslipp og skape jobber. Sterke byer, med handlekraftige politikere, et påskrudd næringsliv og et aktivt akademia, blir en svært viktig forutsetning for at Rogaland skal lykkes med den grønne omstillingen.

Transport og miljø

Vi blir stadig flere innbyggere i byområdene. Til nå har dette betyd økende utslipp fra transportsektoren.

Dette bildet er heldigvis i ferd med å endre seg. Hvis vi skal fortsette den positive utviklingen vi er inne i når det gjelder klimautslipp fra transportsektoren, må vi forsterke innsatsen på følgende områder:

1. Skifte til biler, båter og fly som forurensar mindre
2. Bytte til mer miljøvennlige transportformer som sykkel og kollektivtransport
3. Planlegge samfunnet slik at transportbehovet blir mindre

På punkt to og tre er det åpenbart at det er byene som må være motoren i å nå det ambisiøse nasjonale målet om å halvere utslippene fra transportsektoren innen 2030.

I dag organiseres arbeidet for å nå klimamålene i byene gjennom såkalte bypakker. Bypakkene er avtaler om koordinering av innsats mellom stat, fylkeskommune og kommuner. Pakkene bidrar til bedre veier, bedre kollektivtilbud, bedre infrastruktur for sykkel, og bedre trafiksikkerhet.

I dag er det ikke sammenheng mellom klimamålene og «gulrøttene» i bypakkene. Inntektene blir lavere dess mer biltrafikken reduseres, og dess mer elbilandelen øker. Dette må endres.

I tillegg må Rogaland fylkeskommune forsterke innsatsen for å etablere flere lav- og nullutslippsløsninger innen transport, på land og til vanns. Det må blant annet bygges videre på den løfterike utviklingen innen lav/nullutslipps ferjer og hurtigbåter. Mye av dette arbeidet må gjøres gjennom aktiv styring av fylkeskommunens mobilitetsselskap Kolumbus.

By-utfordringer

Byene er viktige motorer for den grønne omstillingen. Samtidig har storbyene åpenbare og særegne utfordringer. Disse dreier seg blant annet om store sosiale forskjeller, varierende boligstandard, høye boligpriser, utfordringer inne i rus, og høye klimautslipp. Det må settes inn ekstra ressurser i de områdene som sliter mest med dårlige levekår. Dette gjennom blant annet gjennom en forsterket statlig områdesatsing.

Utfordringer som her er beskrevet må møtes ved hjelp av et enda sterkere og mer forpliktende samarbeid mellom fylkeskommunene, bykommunene, og statlige myndigheter.

Rogaland Arbeiderparti vil:

- At en betydelig andel av ressursene som tildeles gjennom Innovasjon Norge, ENOVA, Norges Forskningsråd og SIVA (Selskapet for industrivekst), kanaliseres til storbyene.
- At samarbeidet mellom Rogaland fylkeskommunen, bykommunene og staten, styrkes. Dette særlig med tanke på å nå klimamålene og andre miljømål.
- Videreutvikle og forbedre byvekstavgiftene. Det statlige bidraget til store kollektivprosjekt må være minst 70%. I tillegg må dagens innebygde miljøparadoks fjernes. Vi må få bedre samsvar mellom mål og virkemidler i avtalene.
- Bidra til at det inngås og iverksettes byvekstavgift for Haugesund/Karmøy (Haugalandet?)
- Ved inntektssvikt/overskridelser i prosjekter under byvekstavgiftene, dekkes disse inn i en kombinasjon av økte statlige tilskudd, og kostnadsuttak i prosjektene.
- Jobbe for at de som sliter med å betale regningene til Ferde og Flyt får kjøre innenfor timesregelen selv om de har utestående betalingsfordringer.
- Føre en samordnet areal- og transportpolitikk for å øke kollektivandelen og redusere klimautslippene.
- Aktivt støtte og forsterke utviklingen i retning av lav- og nullutslippsteknologi, innen kollektivtrafikken både på land, og til vanns.
- Jobbe for økt statlig finansiering av elektrifisering av hurtigbåter.
- Arbeide for at autonome passasjerbåter godkjennes og settes inn i trafikk i byene Egersund, Stavanger og Haugesund.
- Aktivt støtte og forsterke utviklingen av et sømløst transporttilbud, som omfatter buss, tog, sykkel og bildeleordninger.
- Arbeide for at alle barn i Rogaland skal ha en trygg skolevei.
- I aktivt samarbeid med kommunene, sørge for en arealdisponering, samt reguleringsplan- og byggesaksbehandling, som legger til rette for høy takt i boligbyggingen i pressområdene.

Rogaland Arbeiderparti vil overfor nasjonale myndigheter jobbe for at:

- Husbankens rolle som virkemiddel for å sikre familier med lav/middels inntekt tilgang til egen bolig, styrkes. I tillegg må Husbanken aktivt legge til rette for lokale virkemidler som kommunal garanti for egenkapital.
- Det kommunale inntektssystemet må innrettes slik at storbyene får minst like god inntektsutvikling som mindre kommuner.
- Videreutvikle områdesatsingene i Stavanger.

Levende grender og sterke regionssentra

Distriktskommunene i Rogaland står i 2022 ved et veiskille. De har alle muligheter for å lykkes med så snu negativ befolkningsutvikling, styrke et allerede innovativt landbruk, og realisere nye grønne næringsinitiativ. Vi ønsker et variert tilbud av arbeidsplasser, stabilt voksende innbyggertall og variert alderssammensetning. Dette krever en aktiv distriktpolitikk.

Skal vi klare å skaffe arbeidskraft til den nye grønne industrien, trengs det et velutviklet og fungerende kollektivtilbud. Skal vi klare å skaffe nødvendig kompetanse til både offentlig og privat sektor, må vi samarbeide med etablerte utdanningsinstitusjoner om desentralisert utdanning. Og skal vi skape velfungerende regionale arbeidsmarkeder, bolyst, muligheter for industriutvikling, og en fortsatt sterk eksportindustri, må vi styrke den digitale og fysiske infrastrukturen i fylket. Vi må redusere avstandene mellom muligheter og folk. Her spiller også satsingen på sterke regionssentra en viktig rolle.

Rogaland Arbeiderparti vil:

- Jobbe for at regionvekstavtalen til Dalane blir av et slikt omfang at den gir næringslivet i regionen et betydelig løft.
- Jobbe for at minst to rogalandskommuner får bygdevekstavtaler med staten.
- Skape større geografiske arbeidsmarked, gjennom å styrke eksisterende kollektivtilbud.
- Sørge for at fylkeskommunen fortsetter å satse på høyere utdanning i distriktene, som for eksempel gjennom tilbudet «Utdanning i Regionene» og MoR-prosjektet (Motivasjon, opplæring og rettleiing).
- Jobbe for å realisere vedtatte desentraliserte utdanningssentrene i Ryfylke og i Dalane.
- Jobbe for gode mobile tjenestetilbud i distriktene, som tannlegebusser, passbusser og bokbusser.
- Styrke fiberutbyggingen og sørge for å dekke inn de siste hvite flekkene på kartet.
- Gi økonomisk støtte til utvikling av miljøvennlige og bærekraftige reisemål, som mat- og landbruks- og industrihistorieturisme.
- Fortsatt bidra til omstillingsprosjekter i kommunene
- Jobbe for å styrke de mellomstore byene i fylket som har en viktig funksjon som regionssentre.
- Videreføre et sterkt jordvern for å sikre matjord som en avgrenset og uerstattelig ressurs. I planer hvor en må omdisponere matjord skal man ha en plan og areal for direkte overføring av jorda, og ikke nytte mellomlagring.
- Legge til rette for økt bruk av biogass.
- Styrke det regionale samarbeidet for å bidra til at store internasjonale bedrifter og annen næringsvirksomhet ønsker å etablere seg i Rogaland.
- Gjennom regionalt planverk og som regionalt høringstans, vil vi tilrettelegge for utvikling av gårdsbruk i form av f.eks. tiltak som gårdsturisme eller gårdsbutikk.

Rogaland Arbeiderparti vil overfor nasjonale myndigheter jobbe for:

- En enhetlig og samkjørt strategi for satsing på ny kraftkrevende industri.
- Sikre et bærekraftig og levedyktig landbruk og legge til rette for store og små bruk i hele fylket
- Fremme gårdsbasert næringsutvikling.

Utdanning for alle

Rogaland Arbeiderparti er opptatt av hvilke muligheter du har når du går ut av skolen, ikke bare før du begynte opplæringen. Rogaland Arbeiderparti vil ha en sterk fellesskole som gir utdanning for alle. Alle skal ha nærhet til utdanning, uansett hvor man bor i fylket. Godt utstyrte skoler gir gode muligheter for læring.

Rogaland Arbeiderparti vil ha like muligheter for utdanning og vil derfor:

- Styrke fellesskolen.
- Si nei til kommersielle private skoler.
- Fortsatt ha fritt skolevalg.
- Arbeide for at alle elever som ønsker det, skal kunne fortsette på den skolen de har begynt på, ved å fjerne karakterkonkurransen ved søking til vg2.
- Desentralisere det videregående opplæringstilbudet.
- Sikre oppdaterte og gode læremidler som bøker, utstyr, verktøy, maskiner og verksteder.
- Sikre tidsmessige lavenergi skolebygg av høy standard i hele fylket.
- Styrke fagskolene for å gi alle fleksible utdanningsløp.

Rogaland Arbeiderparti vil ha en skole som støtter eleven til den har fått seg jobb. Vi vil styrke yrkesfag, fordi fagarbeideren er nøkkelen for å løse de store utfordringene vi står overfor som eldrebølgen, energikrise og det grønne skiftet. Utdanning skal være for alle, og da må det også mer praksis inn i skolen. Vi har troen på at trygge voksne, gode venner og opplevelse av mestring er oppskrift på god læring i skolen. For at alle elevene skal oppleve mestring, er det viktig for Rogaland Arbeiderparti at det er mange forskjellige utdanningstilbud. Bredden og behovet i yrkeslivet, skal gjenspeiles i tilbudet av fag og linjer som tilbys i den videregående skolen.

Rogaland Arbeiderparti vil løfte yrkesfag og vil derfor:

- Synliggjøre viktigheten av fagarbeidere og yrkesfaglig utdanning.
- Ha læreplassgaranti.
- Vurderes å etablere et nytt tilbud innen landbruksfagutdanning med mulig fagbrev.
- Vurdere hospiteringsmuligheter for lærlinger for å gjøre det mer attraktivt å velge yrkesfag.
- Starte et prøveprosjekt med leksefri på en skole med yrkesfag.

- Øke elevplasser på linjer med mulighet for å ta fagbrev og studiekompetanse samtidig (for eksempel yrkessjåførutdanningen (YSK).
- Ha mer praksis i skolen for å gjøre skolehverdagen mer arbeidsrelevant.
- Videreutvikle samarbeidet med næringslivet, for å sikre god tilgang på læreplasser, og en fagopplæring tilpasset framtidens behov.

I årene som kommer vil etter- og videreutdanning bli avgjørende for å møte kompetansekravene både i offentlig og privat sektor. Samtidig endrer arbeidslivet seg fra år til år, behovet for å bygge videre på den kompetansen en har blir avgjørende for å sikre tilstrekkelig arbeidskraft. Livslang læring krever fleksible, innovative og gode løsninger, og de videregående skolene vil som regionale kompetansesenter spille en avgjørende rolle.

Rogaland Arbeiderparti vil at alle skal ha mulighet til å møte kravene i arbeidslivet og vil derfor:

- Jobbe for å styrke utdanningssenteret i Dalane, og etablere et nytt, desentralisert utdanningssenter i Indre Ryfylke.
- Bidra til å utvide tilbudet om høyere utdanning i distriktene, som for eksempel gjennom tilbudet «Utdanning i Regionene» og MoR-prosjektet.
- Jobbe for å styrke utdanningsmulighetene i distriktene gjennom desentraliserte utdanningstilbud i partnerskap med næringslivet og de videregående skolene.

Rogaland Arbeiderparti vil at alle skal gjennomføre videregående opplæring. Vi vil ha sømløse overganger fra ungdomsskolen til videregående opplæring, for å sikre at alle får en utdanning. Alle elever har ressurser som kan brukes i arbeidslivet, og utdanningen skal styrke ressursene til elevene.

Rogaland Arbeiderparti vil at alle skal gjennomføre videregående opplæring og vil derfor:

- Prioritere tett oppfølging av elever som står i fare for å ikke gjennomføre opplæring på normert tid blant annet gjennom Oppfølgingstjenesten (OT).
- Styrke sommerskolen for å sikre at eleven får den hjelpen den trenger
- Øke samarbeid mellom ungdomsskole og videregående skole, for å redusere frafall
- Styrke samarbeidet mellom varig tilrettelagt opplæring (VTO) og arbeidsplass (VTA), for å sikre arbeid til alle
- Styrke opplæringstilbud i fengsler med flere yrkesfaglige retninger, bedre læremidler og relevant kursing for å styrke tilbakeføringen av straffedømte i arbeidslivet
- Styrke flyktningers vei inn i arbeidslivet gjennom å tilby relevante kompetanseløft. Ha et særlig fokus på kvinner, der frafallet er størst.
- Styrke samarbeidet mellom videregående skoler og foreldre til elever under 18 år, for å sikre bedre oppfølging av elever.
- Obligatorisk opplæring av foreldre må komme på plass, for å bedre kunne møte utfordringene til elever som sliter med psykisk uhelse, rusproblemer eller fare for å falle fra videregående opplæring.

Rogaland Arbeiderparti er opptatt av at alle elevene våre skal bli sett og hørt i skolen. Vi tar elevens trivsel på alvor. Rogaland Arbeiderparti arbeider aktivt mot diskriminering og mobbing, og aktivt for inkludering og mangfold. Rogaland Arbeiderparti vil ha økt fokus på psykisk helse, gjennom trygge treffpunkter, kompetanse og bevisste holdninger i skolen. Det er også viktig for oss å inngå samarbeid med relevante instanser, for å sikre riktig kunnskap i det forebyggende arbeidet mot kriminalitet og rusmisbruk blant ungdom.

Rogaland Arbeiderparti vil at alle skal bli inkludert og vil derfor:

- Sette psykisk helse på dagsorden for å forebygge psykiske plager for elever
- Ha maks 15 elever pr kontaktlærer
- Ha minst én sosialrådgiver på skolen
- Sette lys på forebygging mot vold, ekstremisme, rusmisbruk og kriminalitet i samarbeid med relevante instanser i skolen
- Innføre kjønnsnøytrale toaletter og ivaretakende garderobeløsninger for LHBTI+ personer i videregående skole
- Ha universell utforming på alle videregående skoler, at alle ansatte i skolen har kunnskap og kompetanse som er nødvendig for å sikre inkluderende og likeverdig undervisning for elever med funksjonsnedsettelse.
- Styrke arbeidet mot rasisme i skolen.

Rogaland Arbeiderparti vil, ovenfor nasjonale myndigheter, jobbe for:

- Å få lokalisert et nasjonalt senter for yrkesfag til Rogaland.
- Å få mulighet til å prøve ut andre former for sluttevaluering enn dagens eksamensform.
- Å få profesjonsutdanning i psykologi ved Universitetet i Stavanger (UiS).
- Vestlandslegen innføres både i Stavanger og Haugesund. Samtidig vil Rogaland Arbeiderparti jobbe for medisinerutdanning ved UiS, med felles gradsrett med Universitetet i Bergen (UiB).

Arbeidsliv og arbeidsgiverpolitikk

Rogaland Arbeiderparti vil føre en aktiv arbeidsgiverpolitikk.

Rogaland fylkeskommune er en stor arbeidsgiver og skal gå foran når det gjelder å tilby hele faste stillinger, bruk av lærlinger, kompetansebygging, arbeidsmiljø, inkludering, lik lønn for likt arbeid og en aktiv seniorpolitikk. Det skal være et trygt og organisert arbeidsliv, hvor det er nulltoleranse ovenfor sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Fylkeskommunen skal være en seriøs arbeidsgiver med et sterkt varslervern og god og reell medbestemmelse for arbeidstakerne.

Anerkjennelse av det organiserte arbeidsliv

For å sikre god medbestemmelse og innflytelse fra de ansatte, må tillitsvalgte etter lov- og avtaleverket få permisjon med lønn for å delta i nødvendig opplæring og møtevirksomhet. I tillegg må det legges til rette for at tillitsvalgte får utført sine oppgaver i henhold til vervet, ved blant annet å kunne gjennomføre møter med medlemmer, og være synlig ute i virksomheten.

Offentlig anskaffelser

Det offentlige representerer en stor innkjøpsmakt. Alle anbud skal omfattes av seriøsitetsbestemmelser, og det må etableres effektive kontrolltiltak og krav. Ved virksomhetsoverdragelse, som følge av en offentlig anskaffelse, skal ansatte få tilbud om å følge med over til ny bedrift.

Mulighetsrommet i EØS-avtalen må utnyttes maksimalt for å sikre offentlige innkjøp fra norske bedrifter som har den beste miljø- og klimaløsningen.

Helse, Miljø og Sikkerhet

Arbeidet med å sikre alle en trygg arbeidshverdag fri for trusler, og vold og diskriminering. I arbeidssituasjoner med høy risiko for vold og trusler må det stilles krav om tilstrekkelig bemanning, riktig kompetanse og bruk av tekniske hjelpemidler for å øke sikkerheten. Det må arbeides for å styrke arbeidet med helse, miljø og sikkerhet (HMS).

For å skape et så godt arbeidsmiljø som mulig, må informasjons- og skoleringsarbeidet intensiveres og forbedres. Spesielt gjelder dette temaer som varsling, psykososialt arbeidsmiljø og ettervern for varslere. Opplæring av vernetjenesten må også inkludere hvordan man kan forebygge seksuell trakassering på arbeidsplassen, og hvordan varslere om seksuell trakassering ivaretas. Både ledere, tillitsvalgte, verneombud og ansatte må få bedre kunnskap om problemstilling og virkemidler. For å styrke HMS- kunnskapen må det innføres en fleksibel og løpende HMS-opplæring for verneombud, arbeidsmiljøutvalgsmedlemmer og ledere utover dagens grunnopplæring.

Små lønnsforskjeller er viktig for å sikre lojaliteten til tariffsystemet. Lønnsforskjellene mellom kvinner og menn med lik kompetanse og arbeidsoppgaver må utjevnes.

- Verneombud og hovedverneombud må gis bedre vilkår for å utføre sitt arbeid.
- Arbeide for at sluttsamtale innføres rutinemessig for å fange opp eventuelle forhold til utbedring
- Arbeide for at alle arbeidstakere som trenger det, tilbys kurs i konflikthåndtering og aggresjonsmestring

Tillitsreform

Offentlig sektor har de siste årene vært preget av målstyring. Ansatte må bruke stadig mer tid på dokumentasjon og rapportering, fremfor å bruke sitt faglige skjønn til å utvikle tjenestene. Styringen av offentlig sektor må baseres mer på tillit, medbestemmelse, kompetanse og tjenesteutvikling.

Rogaland Arbeiderparti ønsker at offentlig sektor styres etter en tillitsbasert modell som erstatter hierarkiske styringsmodeller som New Public management, med detaljstyring og unødig rapportering.

Digitalisering

Den teknologiske utviklingen kan bidra til økt produktivitet i offentlig sektor og bedre kvalitet på tjenestene. Samtidig må ikke digitalisering føre til utenforskap.

Digital omstilling må skje på en måte som ivaretar arbeidstakerrettigheter, eierskap og innsyn i data, samt bevaring av den norske arbeidslivsmodellen. Det er viktig at det legges til rette for at arbeidstakerne skal kunne utføre oppgavene med ny teknologi. Derfor er det viktig å styrke den digitale kompetansen.

Livslang læring

Kunnskap er makt, og derfor er lik rett til utdanning viktig. Utdanning skal være en rettighet og reell mulighet for alle, uavhengig av sosial bakgrunn og økonomiske evner.

Rogaland Fylkeskommune ønsker å ta i bruk og videreutvikler den enkeltes kompetanse, og som arbeidsgiver legge til rette for fri med lønn til relevant faglig utvikling.

Rogaland Arbeiderparti vil:

- Hver arbeidsplass skal ha en kompetanseplan utviklet i samarbeid med ansatte og tillitsvalgte.
- Alle ansatte skal ha rett til relevant kompetanseutvikling og økonomisk uttelling.
- Fylkeskommunen skal legge økonomisk til rette for, nødvendig kompetanseheving for alle ansatte ved reformer, omorganisering og teknologiske endringer.
- Inkluderende Arbeidsliv (IA)-avtalen skal beholdes inntil et reelt alternativ er på plass

- Det skal etableres flere læreplasser både i det private og det offentlige. Det skal være et ekstra fokus på å etablere læreplasser innen helse og sosialsektoren
- Det skal etableres flere varig tilrettelagte arbeidsplasser (VTA)
- Det skal føres en seniorpolitikk som legger til rette for at eldre ansatte kan stå lenge i jobb.
- Det må tas et ekstra ansvar for kvalifiserte elever som skal ut i lære og som trenger ekstra tilrettelegging/fleksibilitet. Det skal derfor vurderes en tilskuddsordning opp mot bedriftene for å ivareta denne gruppen.
- I samarbeid med kommunene jobbe for å redusere antallet unge uføre.
- Nye statlige og fylkeskommunale stedsuavhengige stillinger skal legges til distriktene. I tillegg skal fylkeskommunen arbeide for at det finnes stedsuavhengige stillinger i hele fylket. Eksisterende offentlige arbeidsplasser skal ikke sentraliseres, og fylkeskommunen skal jobbe for flere arbeidsplasser i distriktene.
- Det skal legges til rette for at personer med funksjonsnedsettelse kan stå i heltidsstillinger i fylkeskommunen. Behovet er særlig stort blant kvinner.
- Det skal føres en streng og konsekvent politikk for universell utforming av fylkeskommunale bygg og transportløsninger, og i praktiseringen av plan- og bygningsloven generelt.
- Sørge for at fylkeskommunens folkevalgte og ansatte jobber helhetlig med tjenesteutvikling for å sikre grunnleggende rettigheter for personer med nedsatt funksjonsnedsettelse i tråd med FN-konvensjonen om rettigheter for mennesker med nedsatt funksjonsevne (Convention on the Rights of Persons with Disabilities (CRPD)).

SAMFERDSEL, KOMMUNIKASJON OG INFRASTRUKTUR

Vi vil ha en infrastruktur som sikrer vekst og utvikling i hele Rogaland. Økt fremkommelighet, bedre sikkerhet, miljøhensyn og sosial rettferdighet skal ligge til grunn for vår samferdselspolitikk. Dette for at folk og varer skal komme raskt og trygt frem.

Veier, jernbane, havner og flyplasser binder Rogaland sammen og er helt avgjørende for bosetting og arbeidsplasser. Transportsektoren er avgjørende for å nå klimamål. Vi vil være i front i teknologiutviklingen, og kutte utslipp samtidig som vi trygger og skaper arbeidsplasser. Rogaland skal være i front med utbygging av høykapasitets internett, og ha et godt utbygd el-nett.

Rogaland Arbeiderparti vil:

- Fullføre prosjektene i bymiljøpakken på Nord-Jæren som planlagt. Dette inkluderer bussveien, sykkelstamvegen, Transportkorridor Vest, E39 Hove-Ålgård og E39 Smiene-Harestad.
- Gjennomføre et vedlikeholds løft på fylkesveiene og sikre gul midtstripe på hovedveiene fv.44, fv.450, fv.46 og fv.42.
- Være en pådriver for å få «mer» vei for pengene blant annet gjennom mer fleksibel bruk av håndbøker.
- Sikre at alle husstander der det bor fastboende får tilgang til høyhastighetsbredbånd og mobildekning til alle.
- Sørge for god strømforsyning i hele fylket.
- Legge til rette for mer gods og persontrafikk over på sjø og jernbane.
- Fastholde nullvekstmålene for persontrafikk i storbyområdene og der kollektivtilbudet er godt utbygd.
- Kutte 55 % av utslippene innen transportsektoren innen 2030 i samsvar med Parisavtalen.
- Samordne hovedsykkeltraseene gjennom sykkelstamveier og legge til rette for sykkelsatsinger i regionene.
- Legge til rette for byutvikling og økt mobilitet med kollektiv, sykkel og gange ved å legge sterkt trafikkerte veier utenfor sentrum.
- At tettbygging og urbanisering langs kollektivakser i byområdene skal prioriteres i arealplaner, ved at boliger, nye skoler og andre større offentlige bygg etableres langs viktige kollektivruter.
- At Rogaland fylkeskommune som innkjøper og bestiller skal legge til rette for et seriøst arbeidsliv, bruk av ny teknologi og nye løsninger, og slik være en pådriver for å kutte utslipp og legge til rette for samfunns- og næringsutviklingen
- At seriøsitetsreglene i Rogalandsmodellen også skal gjelde ved veibygging og på den måten bidra til at viktige oppdrag går til lokale og regionale entreprenører.
- Sikre god fremkommelighet, kapasitet og frekvens på kollektivtilbudet i byområdene, og utvikle et kollektivtilbud som er tilpasset bosettingen og transportbehovene i

- 656 regionene, for eksempel ved bruk av HentMeg-ordningen eller andre tilpassede
657 løsninger.
- 658 • Bygge ut kollektivknutepunkter i hele fylket som sikrer gode overganger mellom tog,
659 ferje, buss, sykkel og bil, og vurdere om parkeringsutgiftene kan bli en del av
660 kollektivbilletten.
 - 661 • Gjøre kollektivtransport så billig og effektiv at mange flere benytter den framfor
662 privatbil.
 - 663 • Opprettholde rabattordninger som ungdomskortet, HjemJobbHjem og 15- kroners
664 billett, og sikre tilsvarende rabatter ved innføring av nye billettsystem.
 - 665 • Opprettholde og utvikle et godt hurtigbåttilbud i hele fylket.
 - 666 • At kollektivtilbudet skal være gratis for barn under 6 år
 - 667 • Legge til for å kunne ta med sykkel på kollektivtrafikk.
 - 668 • Stille krav om at all bynær busstrafikk skal gå på fossilfrie løsninger.
 - 669 • Stille krav om nullutslipp i nye anbud for ferger og krav om lav- og nullutslipp i nye
670 anbud for hurtigbåter.
 - 671 • Ha god offentlig kollektivtransport til flyplassene i fylket.
 - 672 • Etablere sømløse overganger mellom skoleskyss og øvrig kollektivtilbud.
 - 673 • Prioritere trafikksikkerhet for gående og syklende langs fylkesveiene
 - 674 • Beskytte sentrumsområder og tettsteder for gjennomgangstrafikk.
 - 675 • Prioritere tunellsikkerhet, flom- og rasforebyggende tiltak, og lage en
676 gjennomføringsplan for ras- og skredsikring av alle fylkesveier med høy og middels
677 skredfaktor.
 - 678 • Gjennomføre nærmere utredninger av Øyfast, herunder økonomiske og miljømessige
679 konsekvenser
 - 680 • Ta initiativ til at det etableres landstrøm ved de største havnene.
 - 681 • Bidra til utbygging av et nødvendig antall ladestasjoner for elbil i hele Rogaland.
 - 682 • Sikre betydelig økt utbygging av infrastruktur for klimavennlig tungtransport og skip
683 innen 2025, med lade- og fylleinfrastruktur for fornybart drivstoff langs kysten. Vi vil
684 stimulere til at klimavennlige energibærere som hydrogen, ammoniakk, biodrivstoff
685 og metanol utvikles for tungtransport og store skip.
 - 686 • I samarbeid med kommunene legge til rette for god ladeinfrastruktur for store og
687 små kjøretøy.
 - 688 • Støtte opp under arbeidet med å bygge ut infrastrukturen for elfly på Stavanger
689 Lufthavn Sola og Haugesund Lufthavn, Karmøy.

690
691
692
693
694
695
696
697
698

699 Rogaland Arbeiderparti vil, ovenfor nasjonale myndigheter på kort og lang sikt, jobbe for:

700

701

- Å forlenge dobbeltsporet på Jærbanen til Egersund.

702

- Gjenåpne Ålgårdbanen.

703

- Fortsette arbeidet med å få rassikret Rødslane på rv. 13 i Suldal.

704

- Sørge for så rask fremdrift på byggingen av Rogfast som mulig.

705

- Rask realisering av ny firefelts E39 mellom Stavanger og Kristiansand og mellom Bokn og Stord.

706

- Sikre gode tilførselsveier til ny E39.

707

- Fortsette utbedringen av E134 Haukeliveien, og i første omgang prioritere ny Røldalstunnel og strekningen Bakka-Solheim.

708

709

- Sikre gode havner, tilførselsveier og logistikknutepunkter som legger til rette for mer transport på sjø, blant annet ved å prioritere ny Eigerøy bru, ny Karmsund bro oppgradering av E134 Husøyvegen og ferdigstillelse av Transportkorridor Vest.

710

711

712

- Tunell mellom Sauda og Etne gjennom et spleiselag mellom aktuelle kommuner, fylkeskommuner og staten.

713

714

715

716

717

718

719

720

721

722

723

724

725

726

727

728

729

730

731

732

733

Kultur og idrett som fremmer folkehelse

Kultur:

Kultur er helt nødvendig for et samfunn som vektlegger demokrati, fellesskap, ytringsfrihet og utvikling. Rogaland Arbeiderparti ønsker å fremme en kultur som utfordrer, forener og får oss til å strekke oss – som individer og som fellesskap.

Rogaland Arbeiderparti vil at alle innbyggere skal ha samme mulighet til å oppleve og delta i et bredt kulturliv. Det betyr et mangfoldig kulturliv med møteplasser som omfavner både barn, ungdom, voksne og eldre.

Rogaland Arbeiderparti ønsker å løfte kultursektoren ved å gi tilskudd til kulturformål som skaper møteplasser og samhold mellom mennesker.

Rogaland fylkeskommune vil med et bredt kulturtilbud skape bolyst, sosial utvikling, integrering, opplevelser, arbeidsplasser og danne et grunnlag for næringsutvikling.

Norge blir stadig mer sekularisert. For andre enn medlemmer av den norske kirke må man bruke livssynsåpne bygg for seremonier som bryllup og begravelser. Disse er ofte ikke tilgjengelig i tilstrekkelige omfang, eller verdige nok for anledningen. Kirkene er høyverdige bygg som står for vår felles – kulturarv, historie og opprinnelse til samfunnets etiske rammer. De som ikke er medlem av den norske kirke har også rett på høyverdige rammer for å markere overganger i et menneskeliv.

Rogaland Arbeiderparti vil:

- Åpne kirkerom for andre enn medlemmer av Den Norske Kirke. Jobbe for flere livssynsnøytrale seremonirom og et fullverdig tilbud for et mangfold av livssyn.
- Åpne en samtale med kirken om å åpne kirkebygg for seremonier for andre enn kristne.
- Øke den generelle støtten til frivillige kultur- og idrettsorganisasjoner
- Styrke de regionale bibliotekene som arenaer for leselyst, norsk språk, læring og kulturopplevelser
- Satse på musikk i alle sjangre og etablere Musikkrefter etter modell av Filmkraft.
- Støtte opp under næringsutvikling og kultureksport i film- og musikkbransjen
- Utvikle potensialet i koblingen mellom kultur, næring og reiseliv
- Arbeide for å etablere «Kultur i fengsel», slik at fengselsinstitusjonene i Rogaland får et godt og variert kulturtilbud
- Ha kulturkort for alle barn og ungdommer som ønsker det, og arbeide for et nasjonalt kulturkort
- Opprette kulturkort for studenter i Rogaland
- Støtte store og små kulturarrangementer via søknadsbaserte ordninger, samt fortsette å støtte eksisterende arrangementer.
- Finansiere transport til skoleelever fra hele fylket som skal delta på kulturarrangementer
- Beholde og videreutvikle Ung Kultur Møtes (UKM) og Den Kulturelle Skolesekken
- Fylket skal også legge til rette for alternativ kultur som f.eks. rånekultur, skatemiljøer og alternative musikkjangre.
- Bidra til å videreutvikle Rogaland som et attraktivt gatekunst fylke.

- 778 • Arbeide for realisering av en felles opprustning og utbygging av Rogaland Teater og
- 779 Museum Stavanger (MUST) gjennom Akropolis Visjonen
- 780 • Videreutvikle Rogaland fylkesbibliotek
- 781 • Ta vare på og løfte frem kulturminner fra regionens petroleums-, industri-, og
- 782 landbruks historie.
- 783 • Støtte opp om filmnæringen i Rogaland gjennom å støtte Filmkraft og Filmfestivalen i
- 784 Haugesund
- 785 • Gi støtte til et godt og variert konserttilbud over hele fylket og gi Stavanger
- 786 symfoniorkester og Nord-Rogaland symfoniorkester forutsigbare rammevilkår
- 787 • Gi forutsigbar økonomisk støtte til de viktige regionale musikkfestivalene
- 788 • Styrke og støtte de regionale kulturinstitusjonene innen musikk, teater, opera og
- 789 billedkunst
- 790 • Arbeide for en prøvesal ved Haugesund Teater.

791

792 **Idrett:**

793

794 Idrett og fysisk aktivitet skaper aktivitetsglede, er viktig for folkehelsen og skaper
 795 møteplasser og samhold. Aktivitetstilbudene som gis daglig i fylket gjennom idrettslagene, er
 796 et viktig bidrag til folkehelsen. I Rogaland skal det være lett å leve aktive liv, uavhengig av
 797 fysikk, alder, bakgrunn og økonomi. Rogaland Arbeiderparti vil særlig prioritere
 798 breddeidretten.

799

800 Gjennom aktiv bruk av spillemidler skal vi fortsette utbyggingen av anlegg, idrettshaller og
 801 arenaer i hele fylket. En god infrastruktur på anleggssiden vil bidra til å gjøre oss attraktive
 802 som arrangør regional og nasjonale stevner og konkurranser. Dette vil bidra til økt
 803 idrettsturisme.

804

805 Rogaland Arbeiderparti vil:

806

- 807 • Stille krav til tilgjengelighet for alle på idrettsanleggene fylket er med på å finansiere
- 808 • At idretten skal være en rusfri sone
- 809 • Sette av midler til prøveordninger hvor man kan søke om midler til tiltak for å
- 810 inkludere grupper som faller utenfor organisert idrett og annen aktivitet
- 811 • Sette av midler årlig for at ungdom skal kunne delta på kultur- og
- 812 idrettsarrangementer uavhengig av familiens økonomi
- 813 • Spillemiddelordningen skal opprettholdes.
- 814 • Legge til rette for organisert idrett lengst mulig
- 815 • Bidra med tilrettelegging for toppidrett på videregående skoler. Styrke samarbeidet
- 816 med Olympiatoppen, og muligheten for å satse på idrett i forbindelse med yrkesfaglig
- 817 utdanning
- 818 • Legge til rette for egenorganisert idrett som skate-anlegg

819

Folkehelse:

Psykiske lidelser utgjør en utfordring, særlig blant unge. Arbeiderpartiet ønsker lett tilgjengelige lavterskeltilbud som er enkle og finne og få hjelp fra. Mennesker skal møte et tilgjengelig helsevesen, hvor de som oppsøker psykisk helsehjelp ikke må stå i lange køer for å få hjelp.

Rogaland Arbeiderparti mener at lavterskeltilbud innen psykisk helse, som skoleresept ordningen skal utvides og være tilgjengelig. Da kan vi forebygge bedre, hjelpe raskere og samtidig motvirke økende sosial ulikhet i helse.

I forbindelse med utbyggingen av nytt sykehus blir Ullandhaug et knutepunkt for helse, forskning og utdanning. Rogaland Arbeiderparti vil utnytte dette nye kraftsenteret til å styrke folkehelsearbeidet.

Rogaland Arbeiderparti ønsker et aldersvennlig Rogaland. Et Rogaland som verdsetter de eldre sitt samfunnsbidrag, respekterer deres meninger og beslutninger, og responderer på aldersrelaterte behov og preferanser.

Rogaland Arbeiderparti vil:

- Utvide skolereseptordningen, og gjøre liknende tilbud tilgjengelig for flere kommuner i regionen
- Oppfordre/stimulere til årlige fellesturer til de nye dagsturhyttene etter "ti på topp" prinsippet.
- Utvide treningskontaktordningen som er i Stavanger kommune, til alle kommunene i fylke
- Utvide samarbeidet med kommunene og frivillige organisasjoner for bedre folkehelse og utvide dagens økonomiske støtteordning til folkehelsearbeid
- Etablere et systematisk arbeid mot selvmord, blant annet gjennom egen handlingsplan og samarbeid med interesse og brukerorganisasjoner
- Ha et holdningsskapende arbeid mot seksuell trakassering, vold og overgrep i skolene våre og i Rogaland fylkeskommune
- Videreutvikle samarbeid mellom kommuner og videregående skoler for å skape nye møteplasser mellom unge og eldre, for eksempel gjennom «Livsglede for eldre»
- Legge til rette for skoler som ønsker å bruke friluftsliv som en del av undervisningen
- Bedre tilretteleggingen for friluftsliv og fritidsaktiviteter for folk med nedsatt funksjonsevne
- Innføre en tannklinikk i de nye lokalene til Studentsamskipnaden på Ullandhaug i Stavanger.
- Ansette flere helsesykepleiere til videregående opplæring.
- Slå ring rundt allemannsretten, og bidra til at friluftsområder blir mer tilgjengelige.

- Sikre god brukermedvirkning for de eldre i utformingen av tjenester som krever digitale ferdigheter. Sørge for at offentlig informasjon er utformet på en måte som gjør den godt tilgjengelig for eldre.
- Ovenfor nasjonale myndigheter jobbe for etableringen av et Nasjonalt kompetansesenter som gir et lavterskeltilbud til unge med spiseforstyrrelser.

Frivillighet:

Frivillig innsats gjør samfunnet vårt rikere og fellesskapet sterkere. Frivilligheten utgjør en selvstendig og særegen del av samfunnet. Det gjelder innen omsorg, friluftsliv, integrering, folkehelse, kultur idrett og andre områder. Frivillig arbeid er en også en verdifull erfaring for de som deltar. Rogaland Fylkeskommune skal være en aktiv partner. og i tett dialog med frivilligheten og kommunene.

Rogaland Arbeiderparti vil:

- Gi fast støtte til alle friluftsrådene i Rogaland
- Øke støtten til ulike lag og foreninger
- Lage effektive plan- og reguleringsprosesser der private og offentlige interesser arbeider integrert i hele prosessen
- Beholde det fylkeskommunale eldrerådet som et selvstendig råd
- Forenkle og tilgjengeliggjøre søknadsprosesser innen næring og kultur enda mer, for å utvide tilbudet til flere
- At viktige planer som utarbeides i fylket, er samordnet på tvers av fagområder.

Tannhelse:

Fylkeskommunen skal organisere og levere tannhelsetjenester til innbyggere som har lovpålagte rettigheter. I tillegg gis det tilbud hos en stor del av den voksne befolkningen. Dette blir organisert i det fylkeskommunale foretaket, Tannhelse Rogaland. Det er en solid organisasjon med bred kompetanse innen tannhelsefaget. Rogaland AP er særlig fornøyd med at foretaket driver to spesialisttannklinikker, en i nord i fylket og en i sør. Rekruttering innen alle fag i den offentlige tannhelsetjenesten er utfordrende. Rogaland AP vil bidra med at Tannhelse Rogaland er en attraktiv arbeidsplass med høy kompetanse, brede fagmiljø og mulighet til faglig oppdatering og etterutdanning. Det vil gi stabile og gode tannhelsetjenester til befolkningen.

Det forebyggende arbeidet innen tannhelse er en del av folkehelsearbeidet. God tannhelse, gir god helse. Tverrfaglig samarbeid er sentralt i dette arbeidet. Vi vil ha en gradvis utviding av den offentlige tannhelsen med mål om å likestille den med andre helsetjenester. Inntil det er innført vil Rogaland AP:

904 Rogaland Arbeiderparti vil:

- 905 • Sørge for at befolkningen i hele fylket får gode tannhelsetjenester.
- 906 • Utjevne sosiale forskjeller innen tannhelse.
- 907 • At forebyggende arbeid for å fremme god tannhelse og helse, skal prioriteres.
- 908 • Jobbe for at flere unge skal få tilbud om gratis tannhelsetjeneste
- 909 • Realisere studenttannklinikk ved UIS
- 910 • Jobbe for at tannhelse blir en del av egenandels ordningen (frikort)
- 911